

8.10.2025

KELA/10559/2025

Eduskunnan talousvaliokunta

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle apteekkitalouden uudistusta ja lääkesäästöjen toimenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi HE 111/2025 vp.

Kela on tuottanut laskelmia reseptilääkkeiden taksamuutosten vaikutuksista sairausvakuutukselle. Kelan laskelmien perusteella ehdotettu taksamuutos vähentäisi lääkemenetelmään. Simuloinnissa on käytetty 20 %:n satunnaisotosta, joka on poimittu vuoden 2024 korvattuja ostoja sisältävästä Kelan Sairausvakuutuksesta korvattavat lääketoimitukset -aineistosta. Alle alkuomavastuun jääneet ostot lasketaan siinä mukaan. Vaikutusarviot on ekstrapoloitu koko väestön tasolle. Laskelmat perustuvat vuoden 2024 voimassa olevaan lääkekorvausjärjestelmään, mutta niissä on huomioitu uusi taksaluokitus sekä 70 euron alkuomavastuu ja lääkkeiden 14 %:n arvonsävero. Eri vuosien aineistoa on muokattu siten, että taksan, vuosiomavastuun ja katorajan osalta tiedot on yhtenäistetty vertailua varten. Rahan arvon muutosta ei kuitenkaan ole huomioitu mallissa. Malli ei myöskään huomioi lääkkeiden ostokäyttäytymisessä, määräämiskäytännöissä tai lääkemarkkinassa tapahtuvia muutoksia.

Simuloinnit perustuvat Kelan lääkekorvausjärjestelmän staattiseen mikrosimulointimenetelmään. Simuloinnissa on käytetty 20 %:n satunnaisotosta, joka on poimittu vuoden 2024 korvattuja ostoja sisältävästä Kelan Sairausvakuutuksesta korvattavat lääketoimitukset -aineistosta. Alle alkuomavastuun jääneet ostot lasketaan siinä mukaan. Vaikutusarviot on ekstrapoloitu koko väestön tasolle. Laskelmat perustuvat vuoden 2024 voimassa olevaan lääkekorvausjärjestelmään, mutta niissä on huomioitu uusi taksaluokitus sekä 70 euron alkuomavastuu ja lääkkeiden 14 %:n arvonsävero. Eri vuosien aineistoa on muokattu siten, että taksan, vuosiomavastuun ja katorajan osalta tiedot on yhtenäistetty vertailua varten. Rahan arvon muutosta ei kuitenkaan ole huomioitu mallissa. Malli ei myöskään huomioi lääkkeiden ostokäyttäytymisessä, määräämiskäytännöissä tai lääkemarkkinassa tapahtuvia muutoksia.

Kelan arvion mukaan ehdotetuilla apteekkitoiminnan sujuvoittamista koskevilla lainmuutoksilla ei ole todennäköisesti merkittävää vaikutusta sairausvakuutuskuluihin. Lääkkeen vaihtaminen ehdotuksen mukaisesti farmaseuttista harkintaa käyttäen tai reseptissä olevan ilmeisen virheen korjaaminen voi joissakin yksittäisistä tilanteissa johtaa reseptillä määrättyä lääkettä kalliimman lääkkeen toimittamiseen. Toisaalta joissakin tällaisissa tilanteissa voidaan päätyä toimittamaan reseptillä määrättyä lääkettä halvempi valmiste. Vaikka sairausvakuutuskustannusten lisääntyminen ehdotettujen lainsäädäntömuutosten myötä ei ole todennäköistä, on olemassa jonkinlainen riski sairausvakuutuskulujen kasvulle, jos apteekkien varastohallinta heikkenee joustavoittavan lainsäädännön mahdollistaessa lääkevaihdot apteekin varastossa oleviin reseptillä määrättyä lääkettä kalliimpiin lääkkeisiin.

Muilta osin Kelalla ei ole lausuttavaa asiassa.

Lisätietoja

Vilja Juvonen
Juristi

Mia Helle

Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikön päällikkö

Reija Jääskeläinen

Osaamiskeskuksen päällikkö